

Boshlang'ich ta'lim jarayonida milliy harakatli o'yinlar vositasida o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning nazariy-metodologik asoslari va pedagogik mexanizmlari

Nilufar Anvar-qizi Allaberdiyeva
Buxoro davlat pedagogika instituti

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot boshlang'ich ta'lim jarayonida milliy harakatli o'yinlarning o'quvchilarni har tomonlama rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlarini ilmiy-nazariy jihatdan asoslashga qaratilgan. Tadqiqotda milliy harakatli o'yinlarning o'quvchilarning jismoniy, intellektual, ijtimoiy, kommunikativ va ma'naviy-axloqiy rivojlanishiga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, ta'lim jarayonida milliy o'yinlardan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari, didaktik tamoyillari hamda samarali pedagogik mexanizmlari ishlab chiqiladi. O'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda milliy harakatli o'yinlarni dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarga integratsiya qilishning innovatsion yondashuvlari taklif etiladi. Tadqiqot natijalari boshlang'ich ta'lim sifatini oshirish, milliy qadriyatlarni singdirish va barkamol avlodni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, milliy harakatli o'yinlar, pedagogik mexanizmlar, kompetensiyaviy yondashuv, har tomonlama rivojlanish, ijtimoiy kompetensiyalar, jismoniy tarbiya, innovatsion pedagogika, milliy qadriyatlar, ta'lim texnologiyalari

Theoretical and methodological foundations and pedagogical mechanisms for ensuring the comprehensive development of students through national movement games in the process of primary education

Nilufar Anvar-qizi Allaberdiyeva
Bukhara State Pedagogical Institute

Abstract: This study is aimed at scientifically and theoretically substantiating the pedagogical potential of national movement games in the comprehensive development of students in the process of primary education. The study analyzes the impact of national movement games on the physical, intellectual, social, communicative and spiritual-moral development of students. Also, theoretical and methodological

foundations, didactic principles and effective pedagogical mechanisms for using national games in the educational process are developed. Innovative approaches to integrating national movement games into classroom and extracurricular activities are proposed, taking into account the age and psychological characteristics of students. The results of the research will serve to improve the quality of primary education, instill national values, and educate a harmonious generation.

Keywords: primary education, national action games, pedagogical mechanisms, competency-based approach, comprehensive development, social competencies, physical education, innovative pedagogy, national values, educational technologies

Jamiyat taraqqiyotining zamonaviy bosqichida yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Ushbu jarayonda milliy harakatli o'yinlar nafaqat o'quvchilarning jismoniy rivojlanishini ta'minlaydi, balki ularning intellektual salohiyati, ijtimoiy faolligi, kommunikativ ko'nikmalari hamda ma'naviy-axloqiy sifatlarini shakllantirishda muhim pedagogik vosita sifatida namoyon bo'ladi.

Milliy harakatli o'yinlar xalqning ko'p asrlik pedagogik tajribasi, urf-odatlar va qadriyatlarini o'zida mujassam etgan bo'lib, ularni boshlang'ich ta'lim jarayoniga ilmiy asoslangan holda integratsiya qilish o'quvchilarning shaxs sifatida kamol topishiga xizmat qiladi. Shu sababli, mazkur tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan nazariy-metodologik yondashuvlar va pedagogik mexanizmlar ta'lim amaliyotini takomillashtirish, milliy merosni asrab-avaylash hamda uni yosh avlod ongiga singdirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Kelgusida milliy harakatli o'yinlarning ta'limning turli bosqichlaridagi imkoniyatlarini chuqur o'rganish, raqamli pedagogika bilan uyg'unlashtirish hamda innovatsion texnologiyalar asosida rivojlantirish ushbu yo'nalishdagi ilmiy izlanishlarning istiqbolli vazifalaridan biri bo'lib qoladi.

Bugungi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, yosh avlodni har tomonlama barkamol insonlar etib tarbiyalash hamda ularning intellektual, jismoniy va ma'naviy salohiyatini yuksaltirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Zamonaviy ta'lim konsepsiyasi o'quvchilarning nafaqat bilimlarni o'zlashtirishiga, balki ularning shaxs sifatida rivojlanishi, ijtimoiylashuvi, mustaqil fikrlashi, ijodiy qobiliyatlarini namoyon etishi va sog'lom turmush tarziga amal qilishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishni ham nazarda tutadi. Shu nuqtai nazardan, boshlang'ich ta'lim bosqichi bolalarning keyingi rivojlanish yo'nalishlarini belgilab beruvchi muhim davr hisoblanadi.

Boshlang'ich maktab yoshidagi bolalarda tafakkur, idrok, tasavvur, xotira, diqqat, nutq va muloqot ko'nikmalari faol rivojlanadi. Aynan ushbu davrda bolaning xarakteri, qiziqishlari, dunyoqarashi, ijtimoiy munosabatlari va qadriyatlar tizimi shakllana

boshlaydi. Shu sababli boshlang'ich ta'lim tizimida qo'llaniladigan pedagogik vositalar va metodlarning ilmiy asoslanganligi alohida ahamiyat kasb etadi. Bunda milliy qadriyatlar va xalq pedagogikasi tajribasiga tayangan holda tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini samarali ta'minlash imkonini beradi.

Milliy harakatli o'yinlar xalqimizning ko'p asrlik hayotiy tajribasi, urf-odatlar, an'analar va ma'naviy qadriyatlarini o'zida mujassam etgan noyob pedagogik meros hisoblanadi. Ular avloddan-avlodga o'tib kelgan holda bolalarning jismoniy chiniqishi, epchilligi, chaqqonligi, jasurligi, topqirligi va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilib kelgan. Shu bilan birga, milliy harakatli o'yinlar bolalarda mehnatsevarlik, do'stlik, hamjihatlik, mas'uliyat, o'zaro yordam va hurmat kabi insoniy fazilatlarni shakllantirishda ham muhim vosita hisoblanadi.

Globalashuv va axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi sharoitida bolalarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, ularni ortiqcha virtual qaramlikdan himoya qilish va sog'lom turmush tarziga yo'naltirish dolzarb masalalardan biriga aylandi. Kompyuter o'yinlari va raqamli texnologiyalar bolalarning hayotida muhim o'rin egallayotgan bo'lsa-da, ularning jismoniy faolligini kamaytirishi, muloqot ko'nikmalarining rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu jihatdan milliy harakatli o'yinlardan ta'lim jarayonida foydalanish o'quvchilarning jismoniy faolligini oshirish, sog'lom turmush ko'nikmalarini shakllantirish va ijtimoiy munosabatlarini mustahkamlashning samarali vositasi sifatida namoyon bo'lmoqda.

Boshlang'ich ta'lim tizimida milliy harakatli o'yinlardan foydalanish masalasi pedagogika fanining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, uning nazariy va amaliy jihatlarini chuqur tadqiq etish zarurati mavjud. Chunki bugungi kunda ko'plab ta'lim muassasalarida milliy harakatli o'yinlardan foydalanish tizimli va ilmiy asoslangan metodikaga ega emas. O'yinlardan foydalanish ko'pincha epizodik xarakterga ega bo'lib, ularning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi imkoniyatlari to'liq namoyon bo'lmayapti. Shuning uchun ham milliy harakatli o'yinlarni boshlang'ich ta'lim mazmuniga integratsiya qilishning nazariy-metodologik asoslarini ishlab chiqish va amaliy mexanizmlarini takomillashtirish zarurati yuzaga kelmoqda.

Pedagogika nazariyasida o'yin faoliyati bolaning yetakchi faoliyat turi sifatida e'tirof etiladi. O'yin jarayonida bola atrof-muhitni anglaydi, yangi bilim va ko'nikmalarni egallaydi, o'z tengdoshlari bilan muloqot qiladi hamda turli ijtimoiy rollarni bajarishni o'rganadi. Ayniqsa, harakatli o'yinlar bolalarning emotsional holatini yaxshilash, ularning faolligini oshirish va ta'lim jarayoniga qiziqishini kuchaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. O'yin orqali tashkil etilgan darslar o'quvchilar tomonidan oson qabul qilinadi va bilimlarni mustahkam o'zlashtirishga xizmat qiladi.

Milliy harakatli o'yinlarning pedagogik imkoniyatlari juda kengdir. Ular o'quvchilarning jismoniy rivojlanishini ta'minlash bilan birga, tafakkur va mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi, tezkor qaror qabul qilish ko'nikmasini shakllantiradi, diqqat va xotirani mustahkamlaydi. Shuningdek, o'yinlar bolalarda liderlik sifatlarini rivojlantirish, tashabbuskorlikni qo'llab-quvvatlash va ijodiy yondashuvni shakllantirishga ham yordam beradi. Jamoaviy o'yinlar esa o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirib, ular o'rtasida ijobiy psixologik muhitning shakllanishiga xizmat qiladi.

Bugungi kunda kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilayotgan ta'lim jarayonida o'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Milliy harakatli o'yinlar ushbu kompetensiyalarni rivojlantirish uchun qulay pedagogik muhit yaratadi. Jumladan, kommunikativ kompetensiya, ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi, o'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi hamda milliy va umummadaniy kompetensiyalarni shakllantirishda milliy o'yinlarning o'rni beqiyosdir.

Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun harakat faoliyati tabiiy ehtiyoj hisoblanadi. Harakatning yetishmasligi bolaning jismoniy rivojlanishi bilan bir qatorda uning psixologik va emotsional holatiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli ta'lim jarayonini harakatli faoliyat bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarning sog'lig'ini saqlash va mustahkamlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Milliy harakatli o'yinlar o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mosligi, qiziqarli mazmunga egaligi va tarbiyaviy imkoniyatlarining kengligi bilan ajralib turadi.

Milliy harakatli o'yinlarning yana bir muhim jihati ularning ma'naviy-tarbiyaviy salohiyatidir. Ushbu o'yinlar orqali bolalarda vatanparvarlik, milliy g'urur, ajdodlar merosiga hurmat, xalq an'analariга sadoqat va milliy o'zlikni anglash tuyg'ulari shakllanadi. O'yin jarayonida o'quvchilar xalqning tarixiy tajribasi, urf-odatlari va qadriyatlari bilan tanishadi. Bu esa yosh avlodning ma'naviy kamolotiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqot mavzusining dolzarbligi, avvalo, boshlang'ich ta'lim tizimida o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash zarurati bilan belgilanadi. Zamonaviy jamiyat sharoitida faqat bilimli emas, balki sog'lom, tashabbuskor, mustaqil fikrlovchi va ijtimoiy faol shaxslarni tarbiyalash muhim ahamiyatga ega. Milliy harakatli o'yinlar aynan ana shunday sifatlarni shakllantirish imkoniyatiga ega bo'lgan samarali pedagogik vositalardan biri hisoblanadi.

Shu bilan birga, milliy harakatli o'yinlarning ta'lim tizimidagi imkoniyatlari yetarli darajada o'rganilmaganligi ham tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi. Mavjud ilmiy tadqiqotlarning aksariyati o'yinlarning jismoniy tarbiya jarayonidagi ahamiyatiga bag'ishlangan bo'lsa, ularning o'quvchilarning intellektual, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishiga ta'siri kompleks tarzda tadqiq etilmagan. Mazkur tadqiqot aynan ushbu bo'shliqni to'ldirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotning maqsadi boshlang'ich ta'lim jarayonida milliy harakatli o'yinlar vositasida o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning nazariy-metodologik asoslarini ishlab chiqish va samarali pedagogik mexanizmlarini takomillashtirishdan iboratdir.

Mazkur maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalarni amalga oshirish zarur:

- milliy harakatli o'yinlarning pedagogik mohiyati va mazmunini aniqlash;
- boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh va psixologik xususiyatlarini tahlil qilish;
- o'quvchilarning har tomonlama rivojlanish mezonlari va ko'rsatkichlarini ishlab chiqish;
- milliy harakatli o'yinlarning rivojlantiruvchi imkoniyatlarini aniqlash;
- o'yinlardan foydalanishning metodik tavsiyalarini ishlab chiqish;
- tajriba-sinov ishlari orqali ishlab chiqilgan modelning samaradorligini aniqlash.

Tadqiqotning obyekti sifatida boshlang'ich ta'lim jarayonida o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini tashkil etish jarayoni tanlandi.

Tadqiqotning predmeti esa milliy harakatli o'yinlar vositasida o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning nazariy-metodologik asoslari, pedagogik shart-sharoitlari va mexanizmlaridan iboratdir.

Tadqiqotda tizimli yondashuv, kompetensiyaviy yondashuv, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillari hamda integrativ yondashuv metodologik asos sifatida xizmat qiladi. Ushbu yondashuvlar o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ularning rivojlanishini ta'minlash imkonini beradi.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi milliy harakatli o'yinlarning o'quvchilarning jismoniy, intellektual, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishiga ta'sirini kompleks tarzda o'rganish hamda ushbu jarayonning pedagogik mexanizmlarini ishlab chiqish bilan belgilanadi. Shuningdek, milliy harakatli o'yinlarni boshlang'ich ta'lim jarayoniga integratsiya qilishning samarali modeli va metodik tavsiyalari ishlab chiqiladi.

Tadqiqot natijalarining nazariy ahamiyati shundan iboratki, unda milliy harakatli o'yinlarning pedagogik imkoniyatlari ilmiy jihatdan asoslanadi, ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va vazifalari aniqlashtiriladi hamda o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan nazariy qarashlar boyitiladi.

Amaliy ahamiyati esa ishlab chiqilgan metodik tavsiyalar, pedagogik texnologiyalar va diagnostik vositalarning boshlang'ich ta'lim muassasalarida foydalanish imkoniyati bilan belgilanadi. Ushbu tavsiyalar o'qituvchilarga dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarni samarali tashkil etishda yordam beradi.

Tadqiqotda kuzatish, pedagogik tajriba, suhbat, anketa, test, taqqoslash, umumlashtirish va statistik tahlil metodlaridan foydalaniladi. Ushbu metodlar tadqiqot natijalarining ishonchliligi va ilmiy asoslanganligini ta'minlashga xizmat qiladi. Milliy

harakatli o'yinlarni boshlang'ich ta'lim jarayoniga integratsiya qilishning samaradorligi ko'p jihatdan pedagogning kasbiy mahorati va metodik tayyorgarligiga bog'liq. O'qituvchi o'yinlarning maqsadi, mazmuni va pedagogik imkoniyatlarini chuqur bilishi, ularni o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlariga mos ravishda tanlay olishi zarur.

Shuningdek, o'yinlarni tashkil etishda xavfsizlik qoidalariga rioya qilish, o'quvchilar o'rtasida sog'lom raqobat muhitini yaratish va barcha bolalarning faol ishtirokini ta'minlash muhim hisoblanadi. O'yinlarning natijalari faqat g'oliblik yoki mag'lubiyat bilan emas, balki o'quvchilarning rivojlanish dinamikasi va ijobiy sifatlarning shakllanishi bilan baholanishi lozim.

Milliy harakatli o'yinlardan foydalanish faqat jismoniy tarbiya darslari bilan cheklanib qolmasligi kerak. Ularni ona tili, matematika, tabiatshunoslik va boshqa fanlarni o'qitish jarayonida ham qo'llash mumkin. Bunday integratsiyalashgan yondashuv ta'lim samaradorligini oshirish bilan birga o'quvchilarning fanlarga bo'lgan qiziqishini ham kuchaytiradi.

Ta'lim jarayonida milliy harakatli o'yinlardan foydalanishning samaradorligi oila va maktab hamkorligiga ham bog'liq. Ota-onalar bolalarning o'yin faoliyatini qo'llab-quvvatlashi, ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishda faol ishtirok etishi va milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashga ko'maklashishi zarur.

Kelajakda milliy harakatli o'yinlarning raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashtirilgan shakllarini yaratish, interaktiv metodlar asosida yangi o'yin modellarini ishlab chiqish ham istiqbolli yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Bu esa milliy merosni saqlash va zamonaviy ta'lim ehtiyojlariga moslashtirish imkonini beradi. Milliy harakatli o'yinlar boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy, intellektual, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishini ta'minlashning samarali vositasi hisoblanadi. Ularning ta'lim jarayoniga ilmiy asoslangan holda integratsiya qilinishi barkamol avlodni tarbiyalash, milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va zamonaviy ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli milliy harakatli o'yinlarning pedagogik imkoniyatlarini chuqur o'rganish, nazariy-metodologik asoslarini takomillashtirish va amaliy mexanizmlarini ishlab chiqish bugungi kun pedagogika fanining dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

Tadqiqot jarayonida olingan nazariy va amaliy natijalar shuni ko'rsatdiki, milliy harakatli o'yinlar boshlang'ich sinf o'quvchilarining har tomonlama rivojlanishini ta'minlashda yuqori pedagogik salohiyatga ega bo'lgan samarali vosita hisoblanadi. Tajriba-sinov ishlari davomida milliy harakatli o'yinlarni ta'lim jarayoniga tizimli va maqsadli ravishda integratsiya qilish o'quvchilarning jismoniy faolligi, mantiqiy fikrlashi, kommunikativ kompetensiyalari, ijtimoiy moslashuvchanligi hamda ma'naviy-axloqiy sifatlarining sezilarli darajada rivojlanishiga xizmat qilgani aniqlandi.

Ayniqsa, o'quvchilarning jamoada ishlash, mas'uliyatni his qilish, tezkor qaror qabul qilish, muammoli vaziyatlardan chiqish va o'zaro hamkorlikni yo'lga qo'yish ko'nikmalarining shakllanishi milliy harakatli o'yinlarning ta'limiy va tarbiyaviy imkoniyatlarini yaqqol namoyon etdi. Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan pedagogik mexanizmlar va metodik tavsiyalar amaliyotga joriy etilganda o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishi, motivatsiyasi va faolligi ortib, ta'lim sifati hamda samaradorligi oshgani kuzatildi.

Shu tariqa, milliy harakatli o'yinlarni boshlang'ich ta'lim tizimining tarkibiy elementi sifatida qo'llash nafaqat o'quvchilarning individual salohiyatini yuzaga chiqarishga, balki milliy qadriyatlarni asrab-avaylash, avlodlar davomiyligini ta'minlash va barkamol shaxsni tarbiyalashning muhim pedagogik mexanizmi ekanligi ilmiy jihatdan o'z tasdig'ini topdi. Mazkur natijalar milliy harakatli o'yinlarning zamonaviy ta'lim paradigmasidagi o'rnini va ahamiyatini yanada kuchaytirib, ularni ta'lim amaliyotiga keng joriy etish zaruratini asoslaydi.

"Boshlang'ich ta'lim jarayonida milliy harakatli o'yinlar vositasida o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning nazariy-metodologik asoslari va pedagogik mexanizmlari" mavzusida olib borilgan tadqiqot natijasida quyidagi xulosalarga kelindi:

1. Milliy harakatli o'yinlar boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy, intellektual, ijtimoiy va ma'naviy-axloqiy rivojlanishini ta'minlashda muhim pedagogik vosita sifatida namoyon bo'ldi.

2. Boshlang'ich ta'lim yoshidagi o'quvchilarning psixofiziologik xususiyatlari o'yin faoliyatini ta'lim jarayonining samarali komponentlaridan biri sifatida qo'llash zarurligini ko'rsatdi.

3. Milliy harakatli o'yinlardan tizimli foydalanish o'quvchilarda chaqqonlik, epchillik, tezkor fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish, muloqotga kirishish va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilishi aniqlandi.

4. Tadqiqot davomida milliy harakatli o'yinlarni ta'lim mazmuniga integratsiya qilishning nazariy-metodologik asoslari ishlab chiqildi hamda ularni qo'llashning pedagogik shart-sharoitlari belgilandi.

5. Milliy harakatli o'yinlarning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi imkoniyatlari o'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirishga xizmat qilishi ilmiy jihatdan asoslandi.

6. Tajriba-sinov ishlari natijalari milliy harakatli o'yinlardan foydalanilgan guruhlarda o'quvchilarning o'quv motivatsiyasi, darslardagi faolligi va o'zlashtirish ko'rsatkichlari sezilarli darajada oshganligini ko'rsatdi.

7. Tadqiqot asosida ishlab chiqilgan pedagogik mexanizmlar va metodik tavsiyalar boshlang'ich ta'lim muassasalarida samarali qo'llanish imkoniyatiga ega ekanligi tasdiqlandi.

8. Milliy harakatli o'yinlardan foydalanish o'quvchilarda milliy qadriyatlarga hurmat, vatanparvarlik, hamjihatlik, o'zaro yordam va mas'uliyat kabi fazilatlarni shakllantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

9. Milliy harakatli o'yinlarni nafaqat jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida, balki boshqa fanlarni o'qitish jarayonida ham integrativ yondashuv asosida qo'llash ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishi aniqlandi.

10. Tadqiqot natijalari asosida boshlang'ich ta'lim tizimida milliy harakatli o'yinlardan foydalanishning ilmiy-metodik ta'minotini yanada takomillashtirish, innovatsion pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish va amaliyotga keng joriy etish zarurligi asoslandi.

Umuman olganda, milliy harakatli o'yinlar boshlang'ich sinf o'quvchilarining har tomonlama rivojlanishini ta'minlash, ularning shaxsiy salohiyatini ro'yobga chiqarish hamda milliy qadriyatlar asosida barkamol avlodni tarbiyalashning samarali pedagogik vositasi ekanligi ilmiy va amaliy jihatdan o'z tasdig'ini topdi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdullayev Shuxrat Djumaturdiyevich Kurash turlari va uni o'qitish metodikasi (Sambo). O'quv qo'llanma. – Buxoro: Durdona nashriyoti, 2022. – 232 b.

2. Abdullayev Shuxrat Djumaturdiyevich Kurash turlari va uni o'qitish metodikasi (Sambo). Darslik. – Buxoro: Muhammad Poligraf, 2023. – 452 b.

3. Abdullayev Shuxrat Djumaturdiyevich Samboning jismoniy tarbiyadagi ko'p funktsionalligi hamda murakkab vazifalari. // Pedagogik mahorat ilmiy-nazariy va metodik jurnal, 2024, №12. – B.175–181.

4. Abdullayev Shuxrat Djumaturdiyevich Sambo kurashida sport mashg'ulotlarining mazmuni. // Osiyo Xalqaro ilmiy-nazariy va metodik jurnal, 2025, №9. – B.29–36.

5. Abdullayev Shuxrat Djumaturdiyevich Jismoniy tarbiyaning umumlashirilgan funksiyalar nazariyasi, sambo pedagogikasida madaniyat va sport. // Pedagogik mahorat, 2024, №11.

6. Usmonxo'jayev To'liqin Sodiqovich Harakatli o'yinlar nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2020. – 256 b.

7. Salomov Rustam Salimovich Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – 384 b.

8. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi Boshlang'ich ta'lim davlat ta'lim standarti va o'quv dasturlari. – Toshkent, 2023.

9. Tolipov O'ktam Qahhorovich, Usmonboyeva Muhayyo Hamidovna Pedagogik texnologiyalarning nazariy va amaliy asoslari. – Toshkent: Fan, 2017. – 304 b.

10. Ishmuhamedov Rustam Jumaqulovich Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Iste'dod, 2018. – 280 b.

11. Vygotsky Lev Semenovitch Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. – Cambridge: Harvard University Press, 1978.
12. Piaget Jean The Psychology of the Child. – New York: Basic Books, 1969.